

The Mediating Role of Communication Beliefs and Marital Self-Regulation in the Relationship between the Dyadic Perspective Taking of the Spouse and Marital Conflicts

Abdolsaleh Khazaei¹ , Ali Pouladi Rishchri^{2*} , Javad Aynypour³

1. Department of Psychology and Educational Sciences, Faculty of Humanities, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.
2. Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Payam Noor University, Bushehr, Iran.
3. Department of Educational Sciences, Faculty of Organizational Sciences and Technology, Amin University of Police Sciences, Tehran, Iran.

*Corresponding Author: Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Payam Noor University, Bushehr, Iran. Email: alipouladir@pnu.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article History:
Received: 18 Feb 2023
Revised: 07 May 2023
Accepted: 11 Jun 2023
Published: 09 Apr 2025

Keywords:
Communication Beliefs, Dyadic Perspective Taking of the Spouse, Marital Conflicts, Marital Self-Regulation.

ABSTRACT

The objective of this study was to investigate the mediating role of communication beliefs and marital self-regulation in the relationship between spousal cognitive perspective and marital conflicts in women who visited counseling centers in Bushehr city in 2021. A random sample of 250 individuals was selected from the statistical population of 487 married women who used counseling centers in Bushehr city. The data were collected using the Self Dyadic Perspective Taking Scale (SDPT), Relationship Beliefs Inventory (RBI), Behavioral Self-Regulation Scale (BSR), and Marital Conflict Questionnaire (MCQ) in a correlational study. SPSS and Amos software version 21 were employed to analyze the collected data using the structural equation modeling (SEM) method. The results indicated that the cognitive perspective of the spouse had a direct impact on communication beliefs ($\beta = 0.64$), marital self-regulation ($\beta = 0.55$), and marital conflicts ($\beta = 0.29$), and an indirect effect on marital conflicts through communication beliefs ($\beta = 0.18$). Therefore, it can be inferred that the spouse cognitive perspective predicts marital conflicts through the mediation of communication beliefs and marital self-regulation. It is recommended that family counselors, psychologists, and educational specialists concentrate on improving marital self-regulation and modifying communication beliefs between couples in order to mitigate marital conflicts.

Cite this article: Khazaei, AS., Pouladi Rishchri, A., & Aynypour, J. (2025). The Mediating Role of Communication Beliefs and Marital Self-Regulation in the Relationship between the Dyadic Perspective Taking of the Spouse and Marital Conflicts. *Journal of Applied Psychological Research*, 16(1), 303-318. doi:10.22059/japr.2023.355587.644546

Publisher: University of Tehran Press
DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2023.355587.644546>

© The Author(s).

Extended Abstract

Aim

Marital conflicts refer to issues that may arise in the emotional and sexual dynamics between two individuals. These problems can stem from a lack of trust, poor communication, misunderstandings, sexual dissatisfaction, disagreements on various matters, or individual and psychological difficulties. Marital conflict involves a mismatch between spouses in their needs and the ways they attempt to fulfill them, self-centeredness, differing expectations, and irresponsible behaviors within the marital relationship (Yang et al., 2016). Research indicates that conflict between couples in family relationships is a natural phenomenon. However, when such conflicts occur frequently, with high intensity, and remain unresolved, they can significantly harm the quality of love and the marital bond (Neuman et al., 2018). In other words, persistent differences, stressful and hostile interactions, disrespect, abuse, and the use of profanity are manifestations of conflict (Zhou & Buehler, 2019), which may lead to depression in one or both partners, spousal abuse, verbal and physical aggression, and in some cases, divorce (Cribbet et al., 2020).

One of the key concepts affecting the physical and mental health of couples is perspective-taking (PT). Studies have highlighted the importance of spouses' perspective-taking regarding their marital relationships and conflicts. This construct encompasses their attitudes, beliefs, expectations, and perceptions about marriage. Perspective-taking can influence marital conflict both directly and indirectly. Originally introduced by Long (1990), this concept describes an active cognitive process in which individuals move beyond self-centered viewpoints and attempt to perceive the environment as others see it (Taylor et al., 2020). Another important factor influencing marital conflict is relational beliefs. The connection between relational beliefs and marital conflict is a significant area of inquiry in psychology. Relational beliefs encompass the attitudes, assumptions, and expectations individuals hold about human relationships, including marriage. These beliefs can also influence marital conflicts both directly and indirectly. Cadley et al. (2020) found that individuals with functional relational beliefs tend to believe that conditions in a marriage are subject to change and thus engage in behaviors aimed at improving the relationship. Conversely, individuals with dysfunctional relational beliefs often struggle to cope with relational challenges. Marital conflict may stem from both overt and covert sources. Overt sources are typically evident in verbal disputes between spouses and are relatively easy to identify due to their observable nature. These include personality changes, unpleasant life events, diminished physical attraction, triangulation involving children, differences in beliefs, religion, customs, and economic challenges.

Therefore, the present study aimed to develop a model of spouse perspective-taking, mediated by relational beliefs and marital self-regulation, to examine their effects on marital conflict among women attending counseling centers in Bushehr city.

Methodology

This applied study employed a correlational research design using path analysis. The statistical population included 487 married women who visited counseling centers in Bushehr city in 2021. A sample of 250 participants was selected through random sampling. The research instruments consisted of the Other Dyadic Perspective Taking (ODPT) (Long, 1990), the Relationship Belief Inventory (RBI) (Epstien & Eidelson, 1981) the Behavioral Self-Regulation Questionnaire (BSR) (Wilson et al., 2005) and the Marital Conflicts Questionnaire (MCQ) (Sanae Zaker et al., 2019). Data analysis was performed in two stages: descriptive analysis, which included frequency, percentage, skewness, and kurtosis; and inferential analysis, which involved path analysis. Data were analyzed using SPSS and AMOS software, version 21.

Findings

The findings indicated that the total effect of spouse's perspective-taking on relational beliefs was significantly negative ($P < 0.001$; $\beta = -0.64$). The total effect of spouse's perspective-taking on marital self-regulation was also significant ($P = 0.001$; $\beta = 0.55$). Furthermore, the total effect of spouse's perspective-taking on marital conflicts was significantly negative ($P < 0.001$; $\beta = -0.29$). In contrast, the total effect of relational beliefs on marital conflicts was not significant ($P = 0.71$; $\beta = -0.04$). However, the total effect of marital self-regulation on marital conflicts was found to be significant ($P = 0.001$; $\beta = -0.38$). The R^2 value revealed that 33% of the variance in marital conflicts could be explained by spouse's perspective-taking,

mediated by marital self-regulation and relational beliefs. Additionally, the indirect effect of spouse's perspective-taking on marital conflicts was significant ($P = 0.05$; $\beta = -0.18$).

Conclusion

The findings of this study reveal that the relationship between a spouse's perspective-taking, mediated by marital self-regulation and relational beliefs, significantly influences marital conflicts. This supports previous research by Cribbet et al. (2020), Zhou & Buehler (2019), and Neumann et al. (2018), as well as studies by Cadely et al. (2020), Bidari et al. (2022), and Afifi et al. (2019) in related fields. According to information processing theory, marital issues often arise due to difficulties in processing relationship-related information and differences in perspective-taking (Busby et al., 1995). Spouses with a positive perspective tend to resolve conflicts and improve their relationships, while those with a negative perspective may foster conflict (Borsma et al., 2019; Contardi et al., 2016). Moreover, marital self-regulation, which helps spouses adapt to behavioral changes and feedback, directly impacts relationship quality and reduces conflict (Ghaforian-Mahabi & Karbalaei-Mohammadi-Migouni, 2019).

Therefore, considering the mediating roles of relational beliefs and marital self-regulation in the relationship between spouse's perspective-taking and marital conflicts, it is recommended that family counselors, psychologists, and educational science professionals place greater emphasis on enhancing marital self-regulation skills and reshaping relational beliefs among couples, as these two factors can play a more effective role in reducing marital conflicts.

Keywords: Communication Beliefs, Dyadic Perspective Taking of the Spouse, Marital Conflicts, Marital Self-Regulation.

Ethical Considerations

This study was approved by the Ethics Committee of Bushehr University of Medical Sciences and Health Services under the ethics code IR.BPUMS.REC.1400.07. All ethical principles related to the conduct and publication of this research were strictly observed and have been confirmed by all authors.

Acknowledgments and Funding

This article is derived from a doctoral dissertation conducted at Bushehr Islamic Azad University. The author extends sincere gratitude to all the counseling centers and participants who placed their trust in the researcher and contributed to the completion of this study. Undoubtedly, research—due to its inherent complexities—requires collaboration and support. The valuable assistance and encouragement from colleagues significantly contributed to the successful progression of this project. Your constructive feedback and insightful suggestions have been especially instrumental in refining the quality of this research, and for that, I express my heartfelt appreciation. No financial support was received from any organization for the implementation of this study.

Conflict of Interest

The author gratefully acknowledges the contributions and support of all colleagues and collaborators involved in this research. Scientific research is fundamentally a collaborative endeavor, and your feedback, guidance, and encouragement have played a crucial role in shaping and improving the final outcomes. There are no conflicts of interest to declare regarding the authorship or publication of this research.

نقش واسطه‌ای باورهای ارتباطی و خودتنظیمی زناشویی در ارتباط بین دیدگاه فهمی همسر و تعارضات زناشویی

عبدالصالح خزائی^۱✉، علی پولادی ریشهری^{۲*}✉، جواد عینی‌پور^۳✉

۱. گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران.

۲. گروه روان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه پیام نور، واحد بوشهر، بوشهر، ایران.

۳. گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم و فنون منابع سازمانی، دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.

*نویسنده مسئول: استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه پیام نور، واحد بوشهر، بوشهر، ایران. رایانامه: alipouladir@pnu.ac.ir

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخ‌های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۲۹

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۲/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۲۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۱/۲۰

کلیدواژه‌ها:

باورهای ارتباطی، تعارضات زناشویی، خودتنظیمی زناشویی، دیدگاه فهمی همسر.

هدف این پژوهش، بررسی نقش واسطه‌ای باورهای ارتباطی و خودتنظیمی زناشویی در ارتباط بین دیدگاه فهمی همسر و تعارضات زناشویی در زنان مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره بود. جامعه آماری شامل ۴۸۷ نفر از زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر بوشهر در سال ۱۴۰۰ بود. از این جامعه، ۲۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. این پژوهش از نوع مطالعات همبستگی بود. ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه‌های مقیاس دیدگاه فهمی همسر (SDPT) باورهای ارتباطی (RBI)، خودتنظیمی رفتاری (BSR) و پرسشنامه تعارضات زناشویی (MCQ) بودند. به‌منظور تجزیه و تحلیل یافته‌ها، از روش تحلیل مسیر با نرم‌افزار SPSS و Amos و ویرایش ۲۱ استفاده شد. یافته‌ها نشان داد اثر مستقیم دیدگاه فهمی همسر بر باورهای ارتباطی ($\beta = -0/64$)، بر خودتنظیمی زناشویی ($\beta = 0/55$) و بر تعارضات زناشویی ($\beta = -0/29$) و اثر غیرمستقیم دیدگاه فهمی همسر بر تعارضات زناشویی معنی‌دار بود ($\beta = -0/18$). مطابق نتایج، دیدگاه فهمی همسر با واسطه‌گری باورهای ارتباطی و خودتنظیمی زناشویی پیش‌بینی‌کننده تعارضات زناشویی است؛ بنابراین مشاوران خانواده، روان‌شناسان و متخصصان علوم تربیتی برای کاهش تعارضات زناشویی باید تمرکزشان بر ارتقای خودتنظیمی زناشویی زوجین و همچنین اصلاح باورهای ارتباطی بین زوجین باشد.

استناد: خزائی، ع. ص.، پولادی ریشهری، ع. و عینی‌پور، ج. (۱۴۰۴). نقش واسطه‌ای باورهای ارتباطی و خودتنظیمی زناشویی در ارتباط بین دیدگاه فهمی همسر و تعارضات زناشویی.

فصلنامه پژوهش‌های کاربردی روانشناختی، ۱۶(۱)، ۳۰۳-۳۱۸. doi:10.22059/japr.2023.355587.644546

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران

DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2023.355587.644546>

© نویسندگان.

۱. مقدمه

تعارضات زناشویی^۱ به مشکلاتی اشاره دارد که می‌تواند در روابط جنسی و عاطفی بین دو نفر ایجاد شود. این مشکلات ممکن است از موضوعاتی مانند بی‌اعتمادی، کمبود ارتباط، عدم تفاهم، نارضایتی جنسی، عدم توافق در مورد مسائل مختلف یا مشکلات فردی و روانی ناشی شود. تعارضات زناشویی ممکن است در هر مرحله‌ای از رابطه زوجین ایجاد شوند، از جمله در دوره شروع رابطه، دوران عقد، دوران بارداری، پس از تولد فرزند یا حتی بعد از سال‌ها زندگی مشترک. همچنین تعارضات زناشویی می‌تواند به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر روابط زناشویی تأثیر بگذارد؛ برای مثال می‌تواند موجب کاهش علاقه به فعالیت‌های جنسی شود یا به شکست رابطه منجر شود. تعارضات زناشویی ناهماهنگی زن و شوهر در نیازها و روش‌های برآورده کردن آن، خودمحوری، تفاوت در خواسته‌ها و رفتارهای غیرمسئولانه به روابط زناشویی در خانواده است (یانگ و همکاران^۲، ۲۰۱۶). در ارتباط بین همسران، تعارض وقتی بروز می‌کند که یکی از آنان بین هدف‌ها، خواسته‌ها یا امیال شخصی خودش و همسرش ناهمسازی و ناهمخوانی ببیند (ماخونوا و همکاران^۳، ۲۰۱۸)؛ به‌گونه‌ای که هم نظام خانواده را متزلزل می‌کند و هم بر رشد عاطفی، اجتماعی و سازگاری زوجین تأثیر منفی می‌گذارد (پاپ^۴، ۲۰۱۷). تحقیقات نشان می‌دهد تعارض زوجین در روابط خانوادگی امری معمول است، اما زمانی که مداوم و با شدت زیاد تکرار شود و به‌طور رضایت‌بخش حل نشود، می‌تواند بر کیفیت رابطه عشقی و زناشویی تأثیر منفی بگذارد (نومن و همکاران^۵، ۲۰۱۸). اختلاف، تعاملات تنش‌زا و خصمانه میان همسران و بی‌احترامی و هتک حرمت و ناسزاگویی، نمونه‌هایی از تعارض است (ژائو و بوهلر^۶، ۲۰۱۹) که می‌تواند به‌صورت افسردگی یک یا هر دو زوج، سوءرفتار با همسر و درگیری لفظی و فیزیکی صورت بگیرد و گاهی به طلاق منجر شود (کریبت و همکاران^۷، ۲۰۲۰). چن و همکاران^۸ (۲۰۱۸) معتقدند تعارض زناشویی جزء اجتناب‌ناپذیر روابط زناشویی است. در این میان آنچه اهمیت دارد، شیوه درک و کنترل تعارض توسط زوجین است؛ بنابراین زوجینی که از راهبردهای حل تعارض آگاه‌اند و در هنگام تنش‌ها جو را کنترل می‌کنند، با کمترین آسیب در تعارضات زناشویی مواجه می‌شوند. به‌منظور کم کردن تعارضات زناشویی، به‌نظر می‌رسد یکی از عواملی که نقش مهمی در کاهش تعارضات زناشویی دارد، توانایی دیدگاه فهمی^۹ همسر است؛ زیرا یکی از مهم‌ترین مفاهیمی است که بر سلامت جسمی و روانی زوجین در خانواده تأثیر می‌گذارد. تحقیقات نشان داده است که دیدگاه فهمی همسران در مورد روابط زناشویی و تعارضات زناشویی بسیار مهم است. دیدگاه فهمی همسران شامل نگرش‌ها، باورها، انتظارات و ادراکات آن‌ها در مورد رابطه زناشویی است. این دیدگاه فهمی می‌تواند به‌طور مستقیم و غیرمستقیم روی تعارضات زناشویی تأثیر بگذارد. این مفهوم ابتدا توسط لانگ^{۱۰} (۱۹۹۰) مطرح شد و دلالت بر یک فرایند شناختی فعال دارد که در آن، افراد بر دیدگاه خودمحور خود غلبه می‌کنند و محیط پیرامون را به شکلی که برای دیگران پدیدار می‌شود، تصور می‌کنند (تیلور و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۰). با در نظر گرفتن دیدگاه فهمی به فرد مهم زندگی، طرحواره رابطه‌ای فرد به‌گونه‌ای فعال و تقویت می‌شود که پیامد آن لذت بردن افراد از رابطه با یکدیگر است (بورسما و همکاران^{۱۲}، ۲۰۱۹). دیدگاه فهمی یکی از جنبه‌های روانی همدلی است و همدلی بدین معنی است که فرد بتواند بدون آنکه در شرایط طرف مقابل قرار گرفته باشد، خودش را در جای او بگذارد و از نگاه او مسئله را ببیند و درک کند. در چارچوب فضای خانوادگی نیز منظور از دیدگاه فهمی همسر این است که در هر شرایطی فرد خودش را جای همسرش بگذارد و از دیدگاه او در مورد خودش قضاوت کند (خجسته‌مهر و همکاران، ۱۳۹۶). همدلی مفهومی چندبعدی است و در مورد دو بعد همدلی شناختی و همدلی عاطفی توافق نسبی وجود دارد. منظور از همدلی شناختی، درک حالت‌های ذهنی

1. marital conflict
2. Yang et al.
3. Makhanova et al.
4. Papp
5. Neumann et al.
6. Zhou & Buheler
7. Cribbet et al.
8. Chen et al.
9. Perspective Taking
10. Long
11. Taylor et al.
12. Boersma et al.

دیگران است و بر نقش‌پذیری یا پذیرش دیدگاه در تعاملات اجتماعی متکی است (سیگلمن و رایدر^۱، ۲۰۱۸). منظور از همدلی عاطفی، پاسخ‌های فرد در مقابل حالت‌های عاطفی دیگران است و به مشارکت فرد در پاسخ عاطفی با طرف مقابل گرایش دارد (کاف و همکاران^۲، ۲۰۱۶). مطالعات نشان داد همدلی از طریق آگاهی از احساسات فرد دیگر و سهیم‌شدن در حالات هیجانی او، زمینه بهبود روابط بین‌فردی، به‌ویژه تعاملات مثبت خانوادگی را فراهم می‌سازد (کریستوفانی و همکاران^۳، ۲۰۲۰) و دیدگاه فهمی نقش مهمی در بهبود روابط بین‌فردی ایفا می‌کند؛ به‌گونه‌ای که در رفتارهای خصومت‌آمیز، با کاهش قضاوت و تعصب، در حل تعارضات مؤثر است. همچنین تمایل به کمک، نگرش‌های مثبت و نگرانی همدلانه را ارتقا می‌دهد (کانتاردی و همکاران^۴، ۲۰۱۶).

عامل دیگری که می‌تواند در تعارض زناشویی تأثیر بگذارد، باورهای ارتباطی است. رابطه بین باورهای ارتباطی و تعارضات زناشویی موضوع مهمی در روان‌شناسی است. باورهای ارتباطی شامل نگرش‌ها، اعتقادات و انتظارات در مورد روابط انسانی، از جمله روابط زناشویی هستند. این باورها می‌توانند به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر تعارضات زناشویی تأثیر بگذارند. کادلی و همکاران^۵ (۲۰۲۰) در مطالعه خود نشان دادند افراد با باورهای ارتباطی کارآمد بر این باورند که شرایط در ازدواج‌ها می‌تواند تغییر کند؛ بنابراین رفتارهایی می‌کنند که کیفیت رابطه را بهبود بخشد. در مقابل افراد با باورهای ارتباطی ناکارآمد، توانایی رویارویی با چالش‌های موجود در روابطشان ندارند. اپشتن و ایدلسون^۶ (۱۹۸۱) در مطالعه خود پنج باور ارتباطی غیرمنطقی که در روابط زناشویی نقش دارند، مطرح می‌کنند که شامل توقع ذهن‌خوانی، باور به عدم تغییرپذیری همسر، تخریب‌کنندگی مخالف، کمال‌گرایی جنسی و باور به تفاوت جنسیتی است که می‌تواند تعارضات زناشویی ایجاد کند (فرهنگی، ۱۴۰۰). از نگاه هراتیان و همکاران (۱۳۹۹) بیشتر تعارضات بین‌فردی از جمله تعارضات زناشویی، با باورهای غیرمنطقی فرد در ارتباط است. الیس^۷ (۱۹۸۸) به نقل از شیری و همکاران (۱۳۹۸) نیز معتقد است باورهای ارتباطی غیرمنطقی و منفی، مانع سلامت فکر و روان و سالم‌سازی محیط بین‌فردی می‌شود و بر الزام، اجبار و اجحاف تأکید دارند. به‌طور کلی، تحقیقات نشان می‌دهد باورهای ارتباطی می‌توانند به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر تعارضات زناشویی تأثیر بگذارند. باورهایی مثل باورهای مثبت درباره روابط، اعتماد به همسر و توانایی در حل مشکلات می‌تواند در کاهش تعارضات زناشویی مؤثر باشد (آرمان‌پناه و همکاران، ۱۳۹۹)؛ بنابراین، آموزش و توجه به باورهای ارتباطی سالم در روابط زناشویی می‌تواند به بهبود کیفیت این روابط کمک کند. پژوهش ایمانی‌کیا و همکاران (۱۴۰۰) حاکی از این بود که در بین زوجین متعارض، رویکرد مبتنی بر پذیرش و تعهد، بر میزان دیدگاه فهمی همسر تأثیر دارد. عدم توافق زوجین در بیشتر موارد مطرح در زندگی زناشویی مانند روابط با اطرافیان، مسائل جنسی، تربیت فرزند، مسائل اقتصادی و... در بالابردن تعارضات زناشویی نقش دارند؛ بدین‌صورت که این فرایند به مرور زمان از بین نمی‌رود و آثار هیجانی منفی در سلامت روان‌شناختی بر جای می‌نهد (عفیفی و همکاران^۸، ۲۰۱۹) و این امر نیاز به خودتنظیمی رفتار را در بین همسران را ایجاب می‌کند. خودتنظیمی زناشویی در حیطه نظریه خودمختاری در روابط زناشویی جای دارد (راکهام و لارسون^۹، ۲۰۲۰) و به‌عنوان یک سازه فردگرایانه در نظم‌بخشیدن به رفتار خود عنوان می‌شود (چلادورایی و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۰)؛ بنابراین می‌توان آن را در بافت اجتماعی و روابط بین‌فردی نیز مفهوم‌سازی کرد. در روابط زناشویی، اهمیت این سازه در تأکید آن بر اصلاح الگوهای ارتباطی خود، به‌جای فشار و سرزنش همسر به‌منظور تغییر رفتارهای ارتباطی است و در الگوهای آموزشی برای افزایش رضایت زناشویی یا کاهش تعارضات زناشویی، کاربرد ویژه‌ای دارد. یکی از نظریه‌های مهم در روان‌شناسی نظریه خودتنظیمی است. براساس این نظریه، خودتنظیمی یعنی توانایی ما در تنظیم و کنترل رفتارها، افکار و احساسات خودمان. این

1. Sigelman & Rider
2. Cuff et al.
3. Cristofani et al.
4. Contardi et al.
5. Cadely et al.
6. Epstein & Eidelson
7. Ellis, A.
8. Afifi et al.
9. Rackham & Larson
10. Chelladurai et al.

توانایی می‌تواند به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر روابط زناشویی تأثیر بگذارد. تحقیقات نشان داده‌اند خودتنظیمی با تعارضات زناشویی مرتبط است. خودتنظیمی می‌تواند به بهبود روابط زناشویی کمک کند. پژوهش‌ها حاکی از آن است که زنان به‌علت مسئولیت‌پذیری بیشتر برای حفظ و بازبینی روابط زناشویی، از نظر خودتنظیمی، تأثیر بیشتری بر بهبود کیفیت روابط زناشویی دارند (راکهام و لارسون، ۲۰۲۰) و در کاهش تعارضات مؤثرند. عیسی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۶) نیز نشان دادند کنشگر بودن همسران در تغییر مثبت باورها مؤثر است. واندر استوو و همکاران^۱ (۲۰۱۸) هم نشان دادند کنترل هیجانات می‌تواند در کاهش تعارضات مؤثر باشد. غفوریان محبی و کربلایی محمد میگوئی (۱۳۹۸) نیز در پژوهش خود بیان کردند که خودتنظیمی در کاهش تعارضات نقش دارد. امروزه به دلایل متعددی مانند گذر از جامعه سنتی به مدرن، تغییر در نظام خانواده‌ها به‌ویژه در اثر فشارهای اقتصادی و همچنین اضافه‌شدن نقش اشتغال به نقش‌های سنتی زنان، مشکلات و تعارضات زناشویی افزایش چشمگیری یافته است. این عوامل می‌تواند در فرایند اجتماعی‌شدن، عملکرد فعال خانواده، شرکت در فعالیت‌های شغلی و اجتماعی زنان مشکل ایجاد کند. شواهد فراوانی مانند افزایش تعداد زنانی که به‌منظور کاهش تعارضات زناشویی به مراکز مشاوره و روان‌درمانی مراجعه می‌کنند، گویای آن است که زوج‌ها در جامعه امروزی برای برقراری و حفظ روابط صمیمی و دوستانه به مشکلات شدید و فراگیری دچارند. به این ترتیب به‌نظر می‌رسد دیدگاه فهمی همسر بتواند با واسطه‌گری خودتنظیمی زناشویی و باورهای ارتباطی ملاک خوبی در کاهش تعارضات زناشویی باشد. اشاره‌های فوق نشان می‌دهد مسائلی از این دست در خانواده‌ها وجود دارد که نیاز است درمورد آن‌ها تحقیقاتی صورت بگیرد. با توجه به اهمیت موضوع و نظر به کشف و تبیین پویایی‌های روابط زناشویی و متغیرهای پیش‌بینی‌کننده، می‌توان گفت کاهش تعارضات زناشویی هم برای زوج‌ها و هم برای جامعه حائز اهمیت است. با توجه به اینکه هدف پژوهش حاضر تعیین میزان نقش واسطه‌ای باورهای ارتباطی و خودتنظیمی زناشویی در ارتباط بین دیدگاه فهمی همسر و تعارضات زناشویی است. سؤالی که مطرح شده این است که آیا دیدگاه فهمی همسر با واسطه‌گری باورهای ارتباطی و خودتنظیمی زناشویی می‌تواند در پیش‌بینی تعارضات زناشویی زنان مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر بوشهر نقش داشته باشد.

۲. روش

۲-۱. جامعه، نمونه و روش اجرا

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه جمع‌آوری اطلاعات همبستگی است. برای تبیین فرضیه‌ها و تعیین چگونگی ارتباط بین متغیرها از روش تحلیل مسیر استفاده شد. به‌منظور اجرای پژوهش، پس از مطالعات مربوط به متغیرهای تأثیرگذار بر تعارضات زناشویی مدل مفروض تدوین و آزمون شد. جامعه آماری پژوهش شامل ۴۸۷ زن متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر بوشهر نفر است. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۲۱۵ نفر برآورد شد. بنا بر نظر کلاین^۲ (۲۰۱۳) حجم نمونه معمولی در مطالعاتی که از معادلات ساختاری استفاده می‌شود، حدود ۲۰۰ مورد است. همچنین حجم نمونه مطابق با ملاک بارتلت و همکاران^۳ (۲۰۰۱) تقریباً پانزده برابر تعداد خرده‌مقیاس‌های ابزارهای مورد استفاده است. با توجه به تعداد متغیرهای مورد مطالعه، حجم نمونه برای اطمینان بیشتر ۲۵۰ نفر در نظر گرفته شد که به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. شیوه اجرا به این صورت بود که پژوهشگر با مراجعه به مراکز مشاوره شهر بوشهر پرسشنامه‌های تحقیق را پس از کسب اجازه در اختیار ۲۵۰ نفر از زنان متأهل دارای شرایط ورود به مطالعه قرار داد. پس از پاسخگویی پرسشنامه‌ها جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل شدند. ملاک ورود افراد به مطالعه متأهل بودن، سن بیشتر از ۱۵ و مراجعه به‌منظور تعارضات زناشویی بود. رضایت زنان برای شرکت در پژوهش کسب شد و شرکت‌کنندگان در جریان کامل انجام پژوهش قرار گرفتند. همچنین به آنان اطمینان داده شد که پاسخ‌ها محرمانه باقی خواهد ماند و نتایج پژوهش به‌صورت بی‌نام منتشر خواهد شد.

۲-۲. ابزارها

1. Van der Stouwe et al.
2. Kline
3. Bartlett et al.

۲-۲-۱. پرسشنامه تعارضات زناشویی^۱ (MCQ)

برای اندازه‌گیری تعارضات زناشویی از پرسشنامه ساخته‌شده ثنایی و براتی (۱۳۸۹) به نقل از ثنایی ذاکر و همکاران، (۱۳۹۸) استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۵۴ سؤال و ۸ خرده‌مقیاس (کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی، افزایش واکنش‌های هیجانی، افزایش جلب حمایت فرزندان، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه با خویشاوندان همسر و دوستان، جداکردن امور مالی از یکدیگر و کاهش ارتباط مؤثر) است. ضریب آلفای کرونباخ آن ۰/۷۵ است. روایی همگرایی^۲ این پرسشنامه با پرسشنامه تمایز یافتگی^۳ (اسکورون و فریدلندر^۴، ۲۰۰۹) $r = -0/43$ و رضایت زناشویی انریچ^۵ ساخته‌شده السون و همکاران^۶ (۱۹۸۷) $r = -0/56$ گزارش شده است (کاظمیان و همکاران، ۱۳۹۷). در تحقیق حاضر پایایی سازه‌ای^۷ برای متغیر پنهان تعارضات زناشویی ۰/۸۸ محاسبه شد. در صورتی که مقدار برای یک سازه بالایی ۰/۷۰ شود، نشان از پایداری درونی مناسب برای مدل‌های اندازه‌گیری دارد (پهلوان شریف و مهدویان، ۱۳۹۴). همچنین آلفای کرونباخ برای تعارضات زناشویی ۰/۹۲ بود و برای مؤلفه‌های آن در دامنه ۰/۵۱ تا ۰/۸۶ به دست آمد. بنا بر نتایج این پژوهش، مقدار میانگین واریانس استخراج‌شده ۰/۴۷ بود. با توجه به برقراری شروط روایی همگرایی برای سازه تعارضات زناشویی یعنی معنی‌دار بودن بارهای عاملی، بزرگ‌تر بودن بارهای عاملی از ۰/۵، بزرگ‌تر بودن پایایی سازه‌ای از میانگین واریانس استخراج‌شده، روایی همگرایی برای سازه تعارضات زناشویی قابل قبول بود.

۲-۲-۲. پرسشنامه خودتنظیمی رفتاری^۸ (BSR)

پرسشنامه خودتنظیمی رفتاری برای روابط کارآمد در زوجها توسط ویلسون و همکاران^۹ (۲۰۰۵) ساخته شد. این پرسشنامه شامل ۱۶ سؤال است و دو مؤلفه خودتنظیمی ارتباطی^{۱۰} را با سؤالات ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ و ۱۰ و تکاپوی ارتباطی^{۱۱} را با سؤالات ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶ اندازه‌گیری می‌کند. این پرسشنامه در یک طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت از کاملاً درست تا کاملاً غلط نمره‌گذاری می‌شود. ویلسون و همکاران (۲۰۰۵) براساس تحلیل عاملی مقیاس در یک نمونه شامل ۱۸۷ زوج تازه‌عروس نشان داد این مقیاس از دو عامل راهبردهای رابطه و تلاش تشکیل شده است. ساختار عاملی در یک نمونه مستقل شامل ۹۷ زوج تازه‌عروس تکرار شد. در هر دو نمونه، مقیاس دارای سازگاری داخلی خوب و اعتبار هم‌پوشانی زیاد بین فرم‌های گزارش خود و گزارش شریک بود. آلفای کرونباخ برای عامل خودتنظیمی ارتباطی ۰/۷۳ و برای عامل تکاپوی ارتباطی ۰/۷۲ و همبستگی مثبت و معنی‌دار میان ابعاد خودتنظیمی رفتاری با ابعاد پرسشنامه سازش‌یافتگی زوجی^{۱۲} گزارش شد (عیسی نژاد و همکاران، ۱۳۹۶). در تحقیق حاضر پایایی سازه‌ای برای پرسشنامه خودتنظیمی رفتاری ۰/۸۶ محاسبه شد. همچنین آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۷ به دست آمد که در سطح قابل قبولی بود. در بررسی روایی پرسشنامه در این پژوهش، روایی سازه‌ای ۰/۴۱ بود؛ بنابراین شرط معنی‌دار بودن بارهای عاملی، بزرگ‌تر بودن بارهای عاملی از ۰/۵ (میانگین واریانس استخراج‌شده) برقرار بود، ولی شرط بزرگ‌تر بودن میانگین واریانس استخراج‌شده از ۰/۵ برقرار نبود.

۲-۲-۳. پرسشنامه باورهای ارتباطی^{۱۳} (RBI)

این پرسشنامه اولین بار توسط اپستین و ایدلسون^{۱۴} (۱۹۸۱) ساخته شد. هر سؤال در مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت (کاملاً موافقم = ۱ تا کاملاً مخالفم = ۵) نمره‌گذاری می‌شود. خرده‌مقیاس‌های این پرسشنامه عبارت‌اند از: باور به مخرب بودن مخالفت^{۱۵}، باور

1. Marital Conflict Questionnaire (MCQ)
2. convergent validity
3. Differentiation of Self Inventory (DSI)
4. Skowron & Friedlander
5. Enrich's marital satisfaction
6. Olson et al.
7. Construct Reliability (CR)
8. Behavioral Self-Regulation Questionnaire (BSR)
9. Wilson et al.
10. Self-Regulation of Communication
11. Communication Vigilance
12. Couples' Adaptability Scale
13. Relationship Belief Inventory (RBI)
14. Epstien & Eidelson
15. Belief in the Destructive Nature of Conflict

ذهن‌خوانی^۱، باور به عدم تغییرپذیری همسر^۲، کمال‌گرایی جنسی^۳ و باور درمورد تفاوت‌های جنسیتی^۴. شیوه نمره‌گذاری درمورد سؤالات ۱، ۶، ۱۱، ۲۱، ۲۶، ۳۱، ۱۲، ۱۷، ۲۲، ۲۷، ۳۲، ۳۷، ۳، ۸، ۲۳، ۳۸، ۴، ۱۴، ۱۹، ۳۹، ۱۰، ۱۵، ۳۰، ۳۵، ۴۰ معکوس است و در یک طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری می‌شود. پایایی این آزمون با آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌ها از دامنه ۰/۷۲ تا ۰/۸۱ بود. هر پنج خرده‌مقیاس رابطه معناداری با سازگاری زناشویی دارند (اپستین و ایدلسون، ۱۹۸۱). شهرستانی و همکاران (۱۳۹۱) آلفای کرونباخ ۰/۷۵ را برای این مقیاس گزارش کرده‌اند. در تحقیق حاضر پایایی سازه‌ای^۵ برای متغیر باورهای ارتباطی محاسبه شد که برابر با ۰/۷۱ و در محدوده قابل قبول است. همچنین ضریب آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌ها ۰/۶۶ تا ۰/۷۷ و برای کل پرسشنامه ۰/۷۱ محاسبه شد. روایی سازه‌ای در این تحقیق نیز به دست آمد. با توجه به نتایج، میانگین واریانس استخراج‌شده ۰/۵۶ بود که شروط معنی‌دار بودن بارهای عاملی، بزرگ‌تر بودن بارهای عاملی از ۰/۵ و بزرگ‌تر بودن پایایی سازه‌ای از میانگین واریانس استخراج‌شده برقرار بود.

۲-۲-۴. پرسشنامه دیدگاه فهمی همسر^۶ (ODPT)

مقیاس دیدگاه فهمی همسر لانگ (۱۹۹۰) یک ابزار ۲۰ ماده‌ای است که ادراک افراد تکمیل‌کننده مقیاس از میزان دیدگاه فهمی همسرشان را در یک طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم (نمره ۱) تا کاملاً موافقم (نمره ۵) می‌سنجد. این مقیاس نیز دارای دو زیرمقیاس شناخت و راهبرد است. لانگ (۱۹۹۰) روایی و پایایی این دو مقیاس را روی نمونه‌ای ۹۱۱ نفری که روابط عاشقانه داشتند بررسی کرد. در پژوهش لانگ (۱۹۹۰) پایایی از طریق آلفای کرونباخ برای مقیاس دیدگاه فهمی همسر ۰/۹۴ بود. ضریب همبستگی بین ماده‌های این مقیاس‌ها با نمره‌های کل آن‌ها در دامنه ۰/۵۳ تا ۰/۸۷ گزارش شد. در پژوهش خجسته‌مهر و همکاران (۱۳۹۶) برای بررسی مقدماتی ویژگی‌های روان‌سنجی فرم فارسی این مقیاس‌ها، در نمونه‌ای از جمعیت معلمان متأهل، ضریب پایایی با روش آلفای کرونباخ برای مقیاس دیدگاه فهمی خود^۷ (SDPT) و مقیاس دیدگاه فهمی همسر (ODPT) به ترتیب ۰/۹۵ و ۰/۹۳ به دست آمد. محاسبه روایی سازه از طریق همبسته‌کردن مقیاس دیدگاه فهمی خود (SDPT) و دیدگاه فهمی همسر (ODPT) با پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ^۸ به ترتیب ۰/۹۳ و ۰/۸۶ (همگی در سطح معنی‌داری $p < 0/01$) گزارش شد. در تحقیق حاضر پایایی سازه‌ای برای متغیر دیدگاه فهمی همسر محاسبه شد. مقدار پایایی سازه‌ای ۰/۸۷ است؛ بنابراین پایایی سازه‌ای دیدگاه فهمی همسر در محدوده قابل قبول است. مقدار میانگین واریانس استخراج‌شده ۰/۵۲ محاسبه شد. به منظور بررسی روایی پرسشنامه دیدگاه فهمی همسر، روایی همگرایی نیز بررسی شد. با توجه به برقراری شرط معنی‌دار بودن بارهای عاملی، بزرگ‌تر بودن بارهای عاملی از ۰/۵، بزرگ‌تر بودن پایایی سازه‌ای از میانگین واریانس استخراج‌شده و بزرگ‌تر بودن میانگین واریانس استخراج‌شده از ۰/۵ برای سازه دیدگاه فهمی همسر برقرار بود. در این تحقیق، ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد.

۲-۳. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

تجزیه و تحلیل اطلاعات در دو بخش توصیفی شامل فراوانی و درصد فراوانی، چولگی، کشیدگی و بخش استنباطی از تحلیل مسیر صورت گرفت. به منظور تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و Amos و ویرایش ۲۱ استفاده شد.

1. Mindreading Belief
2. Belief in a Partner's Unalterable Traits
3. Sexual Perfectionism Belief
4. Belief Regarding Sex Differences
5. Construct Reliability (CR)
6. Other Dyadic Perspective Taking (ODPT)
7. Self Dyadic Perspective Taking (SDPT)
8. Enrich

۳. یافته‌ها

۳-۱. توصیف جمعیت‌شناختی

نتایج جمعیت‌شناختی نشان داد از ۲۵۰ شرکت‌کننده در این مطالعه، ۳۱/۲ درصد ۲۰-۲۹ سال، ۴۱/۶ درصد ۳۰-۳۹ سال، ۲۱/۶ درصد ۴۰-۴۹ سال، ۳/۲ درصد ۵۰-۵۹ سال و ۲/۴ درصد ۶۰ سال و بالاتر دارند. توزیع نمونه برحسب سن همسر حاکی از آن است که ۱۲/۴ درصد از همسران، ۲۰-۲۹ سال، ۴۹/۲ درصد ۳۰-۳۹ سال، ۲۰/۴ درصد ۴۰-۴۹ سال، ۱۳/۲ درصد ۵۰-۵۹ سال و ۴/۸ درصد ۶۰ سال و بالاتر دارند. ۱۳/۶ درصد زیردیپلم، ۳۸/۸ درصد دیپلم، ۶ درصد فوق‌دیپلم، ۳۴/۴ درصد لیسانس، ۶ درصد فوق‌لیسانس و ۱/۲ درصد دارای تحصیلات دکتری هستند.

۳-۲. آزمون‌های نرمال

این پژوهش شامل متغیرهای آشکار دیدگاه فهمی همسر، خودتنظیمی زناشویی و باورهای ارتباطی و یک مدل اندازه‌گیری تعارضات زناشویی شامل هشت متغیر آشکار و یک متغیر پنهان تعارضات زناشویی است. به‌منظور بررسی مدل پژوهش، ابتدا فرض نرمال بودن داده‌ها بررسی شد. بدین‌منظور چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش محاسبه شد. نتایج نشان داد در تعارضات زناشویی مؤلفه کاهش همکاری چولگی ۱۰- و کشیدگی ۵۵-، در مؤلفه کاهش رابطه جنسی چولگی ۲۲- و کشیدگی ۱۱-، در مؤلفه افزایش واکنش‌های هیجانی چولگی ۲۹+ و کشیدگی ۹۵-، در مؤلفه افزایش جلب حمایت فرزندان چولگی ۲۹+ و کشیدگی ۸۵-، در مؤلفه افزایش رابطه فردی با خویشاوندان چولگی ۲۱+ و کشیدگی ۹۳-، در مؤلفه کاهش رابطه با خویشاوندان همسر و دوستان چولگی ۳۲+ و کشیدگی ۳۳-، در مؤلفه جداکردن امور مالی از یکدیگر چولگی ۱۱- و کشیدگی ۲۰-، در مؤلفه کاهش ارتباط مؤثر چولگی ۰۶- و کشیدگی ۲۸-، در متغیر دیدگاه فهمی همسر چولگی ۵۸- و کشیدگی ۵۷-، در متغیر باورهای ارتباطی چولگی ۸۵+ و کشیدگی ۵۳+ و در متغیر خودتنظیمی زناشویی چولگی ۱۰- و کشیدگی ۱۰- است که حاکی از توزیع نرمال داده‌ها است. همچنین آماره ماردیای^۱ ۴۰/ و نسبت بحرانی^۲ ۱۰/۰ نشان داد فرض نرمال بودن چندمتغیره برقرار است. نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف^۳ نیز نشان داد در متغیر دیدگاه فهمی همسر، باورهای ارتباطی، خودتنظیمی زناشویی و تعارضات زناشویی $P > 0/05$ است که حاکی از نرمال بودن داده‌ها است. به‌منظور بررسی همخطی متغیرها از شاخص تحمل^۴ و همچنین فاکتورهای افزایش واریانس^۵ استفاده شد. شاخص تحمل همه متغیرهای پیش‌بین از ۰/۰۱ فاصله زیادی دارد که نشان می‌دهد مشکل همخطی چندگانه^۶ وجود ندارد.

۳-۳. بررسی مدل اندازه‌گیری

جدول ۱. بارهای عاملی مدل اندازه‌گیری تعارضات زناشویی

P	C.R.	S.E.	λ	B	
-	-	-	۰/۷۰	۱/۰۰	کاهش همکاری
۰/۰۰۱	۶/۰۶	۰/۱۸	۰/۸۱	۱/۰۷	کاهش رابطه جنسی
۰/۰۰۱	۷/۰۰	۰/۳۵	۰/۸۶	۲/۴۵	افزایش واکنش‌های هیجانی
۰/۰۰۱	۳/۲۳	۰/۱۸	۰/۴۱	۰/۵۹	افزایش جلب حمایت فرزندان
۰/۰۰۱	۸/۳۰	۰/۲۰	۰/۸۲	۱/۶۷	افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود
۰/۰۰۱	۸/۶۹	۰/۱۸	۰/۸۱	۱/۵۶	کاهش رابطه با خویشاوندان همسر و دوستان
۰/۰۰۱	۵/۵۱	۰/۲۱	۰/۶۴	۱/۱۷	جداکردن امور مالی از یکدیگر
۰/۰۰۱	۴/۳۰	۰/۴۷	۰/۵۶	۲/۰۱	کاهش ارتباط مؤثر

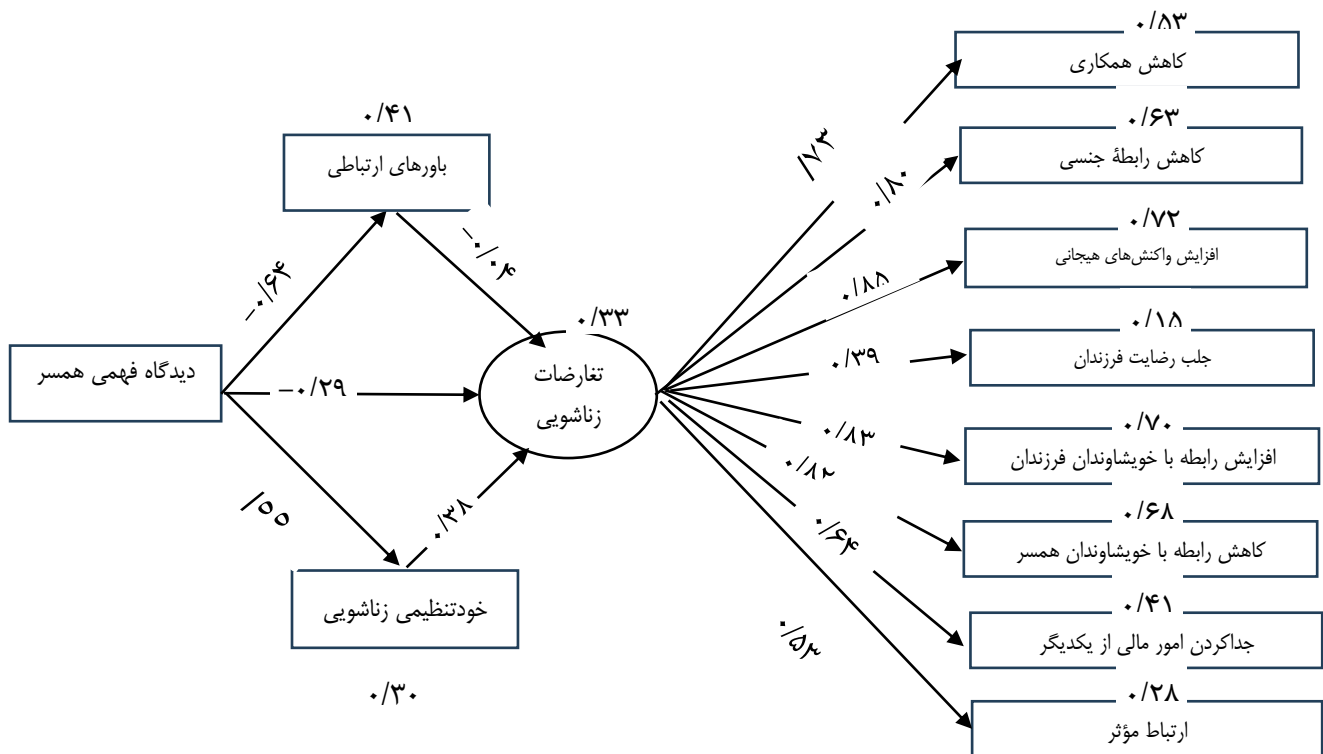
1. Mardia
2. Critical ratio
3. Kolmogorov-Smirnov
4. Tolerance index
5. Variance inflation factors
6. Multiple Linear Regression

در جدول ۱ ضرایب مدل اندازه‌گیری نشان داده شده است. با توجه به نتایج بار عاملی برای مؤلفه کاهش همکاری ۰/۷۰، کاهش رابطه جنسی ۰/۸۱، افزایش واکنش‌های هیجانی ۰/۸۶، افزایش جلب حمایت فرزندان ۰/۴۱، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود ۰/۸۲، کاهش رابطه با خویشاوندان همسر و دوستان ۰/۸۱، جداکردن امور مالی از یکدیگر ۰/۶۴ و کاهش ارتباط مؤثر ۰/۵۶ است که تمام بارهای عاملی در سطح $P < 0/001$ معنی‌دارند.

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل پژوهش

شاخص	χ^2	df	p	df/ χ^2	GFI	CFI	RMSEA
مقدار محاسبه‌شده	۵۹/۴۵	۴۱	۰/۰۲۵	۱/۴۵	۰/۹۲	۰/۹۸	۰/۰۶۷
مقادیر قابل قبول	-	-	$\leq 0/05$	≤ 3	$\geq 0/90$	$\geq 0/90$	$\leq 0/08$

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، شاخص‌های برازش مدل مفروض در سطح قابل قبول است و برازش مدل تأیید می‌شود.

شکل ۱. مدل رابطه بین دیدگاه فهمی همسر و تعارضات زناشویی

جدول ۳. اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل در مدل مفروض

مسیرهای ساختاری	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل
دیدگاه فهمی همسر ← باورهای ارتباطی	-۰/۶۴**	-	-۰/۶۴**
دیدگاه فهمی همسر ← خودتنظیمی زناشویی	-۰/۵۵**	-	-۰/۵۵**
دیدگاه فهمی همسر ← تعارضات زناشویی	-۰/۲۹**	-۰/۱۸*	-۰/۴۷**
باورهای ارتباطی ← تعارضات زناشویی	-۰/۰۴	-	-۰/۰۴
خودتنظیمی زناشویی ← تعارضات زناشویی	-۰/۳۸**	-	-۰/۳۸**

* $P < 0.05$; ** $P < 0.01$

براساس جدول ۳ و شکل ۱ اثر کل مسیر دیدگاه فهمی همسر بر باورهای ارتباطی دارای اثر منفی معنی‌دار است ($\beta = -0.64$; $P < 0.001$). اثر کل مسیر دیدگاه فهمی همسر بر خودتنظیمی زناشویی معنی‌دار است ($\beta = 0.55$; $P = 0.001$). اثر کل مسیر دیدگاه فهمی همسر بر تعارضات زناشویی، اثر منفی معنی‌دار دارد ($\beta = -0.29$; $P < 0.001$). اثر کل مسیر باورهای ارتباطی بر تعارضات زناشویی معنی‌دار نیست ($\beta = -0.04$; $P = 0.71$). اثر کل مسیر خودتنظیمی زناشویی بر تعارضات زناشویی معنی‌دار است ($\beta = -0.38$; $P = 0.001$). مقدار R^2 نشان می‌دهد ۳۳ درصد واریانس تعارضات زناشویی به وسیله دیدگاه فهمی همسر با واسطه‌گری خودتنظیمی زناشویی و باورهای ارتباطی قابل تبیین است. همچنین اثر غیرمستقیم دیدگاه فهمی همسر بر تعارضات زناشویی معنی‌دار است ($\beta = -0.18$; $P = 0.05$). برای آزمون میانجی از روش بوت‌استرپ^۱ نرم‌افزار Amos استفاده شد. تعداد نمونه برای اجرای بوت‌استرپ ۲۰۰۰ در نظر گرفته شد.

جدول ۴. بررسی نتایج میانجی‌گری خودتنظیمی زناشویی و باورهای ارتباطی بر تعارضات زناشویی

متغیر مستقل	اثر کامل (c)	اثر غیر مستقیم (ab)	ضریب رگرسیونی با اثر میانجی c'	نتایج
دیدگاه فهمی همسر	-۰/۱۳**	-۰/۰۸**	-۰/۰۷۳*	میانجی‌گری
	($P = 0.001$)	($P = 0.001$)	($P = 0.02$)	جزئی

متغیر وابسته ملاک: تعارضات زناشویی

متغیر میانجی: خودتنظیمی زناشویی و باورهای ارتباطی

* معنی‌داری با ۹۵ درصد اطمینان ** معنی‌داری با ۹۹ درصد اطمینان

با توجه به جدول ۴، ضریب رگرسیونی برای دیدگاه فهمی همسر معنی‌دار است. طبق نمودار تصمیم‌گیری روش بوت‌استرپ، امکان تحلیل میانجی‌گری برای متغیر دیدگاه فهمی همسر وجود دارد. براساس این جدول، در رابطه بین دیدگاه فهمی همسر و تعارضات زناشویی میانجی‌گری جزئی برقرار است.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌ها بیانگر این است که ارتباط بین دیدگاه فهمی همسر با میانجی‌گری خودتنظیمی زناشویی و باورهای ارتباطی، نقش بسیار مهمی در میزان تعارضات زناشویی دارد. این یافته با نتایج تحقیقات کریبت و همکاران (۲۰۲۰)، ژائو و بوهرلر (۲۰۱۹) و نئومن و همکاران (۲۰۱۸) در حوزه تعارضات زناشویی همخوانی دارد. همچنین این یافته با نتایج تحقیقات کادلی و همکاران (۲۰۲۰)، بیداری و همکاران (۱۴۰۰)، عقیفی و همکاران (۲۰۱۹) در حوزه باورهای ارتباطی هم‌راستا است. به علاوه با نتایج تحقیقات بورسما و همکاران (۲۰۱۹)، کانتاردی و همکاران (۲۰۱۶) و کریستوفانی و همکاران (۲۰۲۰) در حوزه دیدگاه فهمی همسر و با نتایج تحقیقات راکهام و لارسون (۲۰۲۰)، عیسی‌نژاد و همکاران (۲۰۱۸)، غفوریان محبی و کربلایی محمد میگونی (۱۳۹۸) در حوزه خودتنظیمی زناشویی همسو است.

در تبیین این یافته می‌توان گفت براساس نظریه پردازش اطلاعات، مشکلات رابطه بیشتر به دلیل ناتوانی در پردازش اطلاعات در مورد روابط، تفاوت‌ها در دیدگاه فهمی و عدم توانایی در حل مسائل است. به بیان باسی و همکاران^۲ (۱۹۹۵) در

طول یک رابطه زناشویی، همسران با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند و برای حل مسائل و تعامل با یکدیگر، باید اطلاعات را دریافت، پردازش و تفسیر کنند. باورها، نگرش‌ها و انتظارات همسران تأثیر بسزایی در پردازش اطلاعات و تفسیر آن‌ها دارد؛ بنابراین دیدگاه فهمی همسران می‌تواند به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر تعارضات زناشویی تأثیر بگذارد؛ برای مثال، همسرانی که دیدگاه فهمی مثبتی درباره رابطه زناشویی دارند، معمولاً به‌سمت حل مشکلات و بهبود رابطه متمایل هستند. این باور مثبت می‌تواند سبب ایجاد روابط سالم شود. از طرف دیگر، همسرانی که دیدگاه فهمی منفی درباره رابطه زناشویی دارند، معمولاً به‌سمت ایجاد تعارض و رفتارهای منفی در رابطه تمایل دارند. دیدگاه فهمی همسران در مورد مسائل مختلف زندگی، شامل مسائل زندگی خانوادگی، اقتصادی، اجتماعی و جنسی می‌تواند متفاوت باشد و در نتیجه به وجود تعارضات زناشویی منجر شود. در بسیاری از موارد، تعارضات زناشویی ناشی از تفاوت دیدگاه همسران درباره مسائل مختلف است. تفاوت دیدگاه می‌تواند منجر به تنش‌ها و تعارضات در خانواده شود. همچنین، در مورد مسائل جنسی، همسران می‌توانند دیدگاه‌های متفاوتی داشته باشند. این مسئله می‌تواند منجر به تعارضات جنسی و ناراضی‌های جنسی شود. همچنین تفاوت در دیدگاه‌های همسران درباره مسائل اجتماعی و فرهنگی می‌تواند به تعارض در خانواده منجر شود. در نتیجه، دیدگاه فهمی همسران به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر در تعارضات زناشویی بسیار حائز اهمیت است. برای رفع تعارضات زناشویی، همسران باید به یکدیگر احترام بگذارند و تلاش کنند به دیدگاه‌های یکدیگر بیشتر شناخت پیدا کنند. ساختار خانواده متعادل بر پایه روابط زناشویی صمیمی استوار است. از نشانه‌های دلبستگی ایمن در همسران، پایدار بودن روابط، قابل اعتماد بودن، خودباوری و بیان آسان احساسات برای همسر است. این افراد برای روابط دلبستگی خود ارزش قائل‌اند و معتقدند دلبستگی‌ها و تجارب مرتبط با آن‌ها بر شخصیت آن‌ها تأثیر نهاده است. به این ترتیب از روابط موزون و رضایت‌بخش و توأم با صمیمت طولانی برخوردارند. از طرفی می‌توان گفت دیدگاه فهمی همسر جنبه شناختی همدلی است و همدلی نقشی اساسی در تعهدات بین‌شخصی و تعاملات اجتماعی، کیفیت روابط خانوادگی، ایجاد دوستی و حفظ آن، افزایش سلامت، نوع دوستی، تنظیم رفتار اجتماعی، انسجام خانوادگی، حمایت والدینی و پاسخگویی در روابط پیوندهای اجتماعی و ایجاد و حفظ روابط بین‌شخصی دارد؛ بنابراین می‌توان گفت از آنجا که دلبستگی ایمن موجب بهبود کیفیت تعامل‌های میان‌فردی و نگهداری نزدیکی متقابل بین دو فرد در تمام مراحل زندگی می‌شود، زوجینی که از دلبستگی ایمن برخوردارند، دیدگاه فهمی قوی دارند. دیدگاه فهمی همسر سبب می‌شود افراد احساس کنند همسرشان به آن‌ها توجه دارد و به گفته‌های آن‌ها اعتبار می‌دهد. این امر موجب افزایش احترام و ارزش‌دهی به همسر می‌شود و حس درک شدن رضایت زناشویی را افزایش می‌دهد و روابط را بهبود می‌بخشد. در مقابل، عدم توافق زوجین در موارد مطرح در زندگی زناشویی مانند روابط با اطرافیان، مسائل جنسی، تربیت فرزند و مسائل اقتصادی می‌تواند در افزایش تعارضات زناشویی نقش داشته باشد. بدین صورت که این فرایند به مرور زمان از بین نمی‌روند و آثار هیجانی منفی در سلامت روان‌شناختی بر جای می‌نهند و این مهم نیاز به خودتنظیمی رفتار را در بین همسران را ایجاد می‌کند. براساس نظریه خودتنظیمی، خودتنظیمی یعنی توانایی ما در تنظیم و کنترل رفتارها، افکار و احساسات. این توانایی می‌تواند به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر روابط زناشویی تأثیر بگذارد؛ بنابراین خودتنظیمی زناشویی اشاره به این امر دارد که زوجین علی‌رغم سختی‌های بالقوه تغییر و الگوهای رفتاری ناکارآمد پیشین، با رضایت مداوم به‌طور پیوسته روی ارتباطشان کار کنند تا خود را با تغییرات رفتاری جدید انطباق دهند و به بازخوردهای همسر خود نیز پاسخ دهند. خودتنظیمی زناشویی، متمرکز بر برخی فرایندهای ارتباطی است که بر اصلاح الگوهای ارتباطی خود، به‌جای فشار یا سرزنش همسر، برای تغییر رفتارهای ارتباطی تأکید دارد و در نهایت به رفتارهای کارآمد همسران می‌انجامد و رابطه زناشویی را بهبود می‌بخشد. این بهبود از این نظر حائز اهمیت است که بر رابطه همسران تأثیر شایانی دارد و روی همه جوانب زندگی آن‌ها تأثیر مثبت می‌گذارد و تعارضات زناشویی را کاهش می‌دهد.

در بخش دیگر تحقیق، یافته‌ها حاکی از آن بود که دیدگاه فهمی همسر می‌تواند به کمک باورهای ارتباطی به کاهش تعارضات زناشویی کمک کند. منظور از باورهای ارتباطی، عقیده یا ذهنیتی است که زن و شوهر به ارتباط زناشویی خود دارند و آن را به‌عنوان واقعیت پذیرفته‌اند؛ بنابراین می‌توان با ایجاد تغییرات مثبت در باورهای ارتباطی زوجین، از بروز تعارض‌های زناشویی پیشگیری کرد. داشتن سبک دلبستگی ایمن در باورهای ارتباطی همسر مؤثر است. منظور از ایمنی در دلبستگی، داشتن

ارتباط نزدیک و پیوند صمیمی با شخص خاص در زندگی نشان‌دهنده این است که فرد به دسترس‌پذیری، پاسخگو و پذیرا بودن منبع دل‌بستگی خود اعتماد دارد. افراد ایمن، داری احساس آرامش هستند. در نتیجه در روابط خود رضایت و صمیمیت را تجربه می‌کنند. آن‌ها در رابطه خود هوشیاری کاملی دارند و از عواملی که موجب برهم‌زدن روابط صمیمانه آن‌ها می‌شود اجتناب می‌کنند. براساس نظریه دل‌بستگی می‌توان گفت همسرانی که سبک دل‌بستگی ایمن دارند، از توانایی همدلی زیادی برخوردارند. همدلی همسران با هم، نقش بسیار مهمی در ایجاد سطح بهینه‌ای از کنشگر بودن همسران در ایجاد تغییرات مثبت در باورهای ارتباطی زوجین، به سمت کاهش تعارضات زناشویی دارد؛ به طوری که قادرند در تعاملات بین فردی تنش‌زا، با استفاده از الگوهای ارتباطی مثبت و با کمک شیوه‌های حل تعارض، رفتارهای خصومت‌آمیز، پیش‌داوری و تعصب را کاهش دهند و در حل یا کاهش تعارضات مؤثر عمل کنند. در این پژوهش به بررسی تعداد محدودی از متغیرهای اثرگذار بر تعارضات زناشویی پرداخته شد. به این ترتیب برای ارزیابی تجربی آن به دلیل زمان و هزینه در جامعه محدودی انجام گرفت. از آنجا که داده‌ها براساس خوداظهاری پاسخ‌دهندگان بود، نگرش آنان می‌تواند در نتایج تأثیر داشته باشد. همچنین زمینه‌های تربیتی، فرایند جامعه‌پذیری، عوامل اعتقادی و اقتصادی می‌تواند در نتایج پژوهش تأثیر داشته باشد. براساس نتایج مدل پژوهش در رابطه بین دیدگاه فهمی همسر و تعارضات زناشویی، متغیرهای خودتنظیمی زناشویی و باورهای ارتباطی میانجی‌گری کامل برقرار بود؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود مشاوران خانواده، روان‌شناسان و متخصصان علوم تربیتی برای کاهش تعارضات زناشویی تمرکزشان بر ارتقای خودتنظیمی زناشویی زوجین و همچنین اصلاح باورهای ارتباطی بین زوجین باشد؛ چرا که این دو متغیر می‌تواند اثربخشی بیشتری در کاهش تعارضات زناشویی داشته باشد.

۵. ملاحظات اخلاق پژوهش

در این پژوهش به منظور رعایت ملاحظات اخلاقی، رضایت پاسخگویان برای شرکت در پژوهش کسب شد و شرکت‌کنندگان در جریان کامل انجام پژوهش قرار گرفتند. همچنین به آنان اطمینان داده شد که پاسخ‌ها محرمانه خواهد ماند و نتایج پژوهش به صورت بی‌نام منتشر خواهد شد. از آنجا که این مقاله از رساله دکتری استخراج شده است، دارای کد اخلاق به شناسه IR.BPUMS.REC.1400.07 از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر است.

۶. سازمان سپاسگزاری و حمایت مالی

این مقاله مستخرج از رساله دکتری دانشگاه آزاد واحد بوشهر است. از تمامی مراکز مشاوره و پاسخگویان که به محقق اعتماد کردند و این فرصت را دادند تا این تحقیق به سرانجام برسد قدردانی می‌شود. برای این پژوهش از هیچ سازمانی حمایت مالی دریافت نشده است.

۷. تعارض منافع

در این مطالعه هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

منابع

- ایمانی‌کیا، ز.، زنگنه مطلق، ف.، و بیات، م. ر. (۱۴۰۰). مقایسه اثربخشی رویکرد آموزش مبتنی بر پذیرش و تعهد و رویکرد شناخت درمانی هیجان‌مدار بر میزان دیدگاه‌فهمی خود و دیدگاه فهمی همسر در زوجین متعارض. *تحقیقات علوم رفتاری*، ۱۹ (۴)، ۵۸۹-۵۷۵
<http://dorl.net/dor/20.1001.1.17352029.1400.19.4.2.5>
- آرمان‌پناه، آ.، سجادیان، ا.، و نادری، م. ع. (۱۳۹۹). نقش میانجی تعارضات زناشویی در رابطه بین باورهای ارتباطی، اختلالات هیجانی، ارتباطات زناشویی با رضایت زناشویی زنان دارای همسر معتاد. *اعتیادپژوهی*، ۱۴ (۵۵)، ۲۸-۹
<http://dx.doi.org/10.29252/etiadjah.14.55.9>
- بیداری، ف.، امیرفخرایی، آ.، زارعی، ا.، و کرامتی، ک. (۱۴۰۰). اثربخشی طرحواره درمانی بر باورهای غیرمنطقی و خودتنظیمی هیجانی زنان دارای تعارض زناشویی با طرحواره‌های ناسازگار اولیه. *مجله دست‌آوردهای روان‌شناختی*، ۴ (۲)، ۲۶۴-۲۴۱
<https://doi.org/10.22055/psy.2021.35143.2602>

- پهلوان شریف، س.، و مهدویان، و. (۱۳۹۴). مدل‌سازی معادلات ساختاری با AMOS. تهران: نشر بیشه.
- ثنایی ذاکر، ب.، علاقتی، س.، فلاحتی، ش.، و هومن، ع. (۱۳۹۸). مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج (چاپ چهارم). تهران: بعثت.
- خجسته مهر، ر.، روشن روان، ن.، و عباس پور، ذ. ا. (۱۳۹۶). ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس‌های دیدگاه فهمی خود و دیدگاه فهمی همسر، دو فصلنامه روان‌شناسی خانواده، ۳(۱)، ۹۲-۸۱. https://www.ijfpjournal.ir/article_245513.html
- شهرستانی، م.، دوستکام، م.، رهباندار، ح.، مشهدی، ع. (۱۳۹۱). پیش‌بینی رضایت‌مندی زناشویی از روی متغیرهای باورهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی در زنان متقاضی طلاق و عادی شهر مشهد، فصلنامه علمی پژوهشی زن و فرهنگ، ۴(۱۴)، ۴۱-۱۹. https://jwc.ahvaz.iau.ir/article_523855.html
- شیری، ط.، رسولی، آ.، و حجت خواه، س. م. (۱۳۹۸). نقش باورهای ارتباطی و ویژگی‌های شخصیتی در پیش‌بینی رضایت جنسی پرستاران زن متأهل شهر کرمانشاه. رویش روان‌شناسی، ۸(۸)، ۷۲-۶۳. <http://frooyesh.ir/article-1-1154-fa.html>
- عیسی‌نژاد، ا.، علیپور، ا.، و کلهری، ص. (۱۳۹۶). فراهم‌سازی ارزیابی تراز خودتنظیمی زناشویی در جامعه ایرانی: آزمون پایایی، روایی و ساختار عاملی نسخه ایرانی سنجۀ خودتنظیمی رفتاری برای روابط کارآمد در زوجها. نشریه علمی مشاوره و روان‌درمانی خانواده، ۷(۲)، ۱۴۷-۱۲۶. <https://doi.org/10.22034/fcp.2018.57817>
- غفوریان محبی، ف.، احمد کربلایی، م. (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر خودتنظیمی زناشویی و رفتار دلبستگی در روابط زناشویی در زنان دارای تعارضات زناشویی. فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، ۲(۲)، ۲۴-۱. <https://www.ijpk.ir/showpaper/82543837264b86b888e8ea>
- فرهنگی، ع. (۱۴۰۰). طرحواره‌های ناسازگار اولیه و باورهای ارتباطی غیرمنطقی: نقش واسطه‌ای سبک‌های حل تعارض کارآمد، پژوهش‌نامه زنان، ۲(۳۵)، ۱۳۱-۱۴۹. <https://doi.org/10.30465/ws.2021.29257.2903>
- کاظمیان، ک.، مهرابی زاده هنرمند، م.، کیامش، ع.، و حسینیان، س. (۱۳۹۷). رابطه علی تمایزیافتگی، معناداری زندگی و بخشودگی با دلزدگی زناشویی از طریق میانجی‌گری تعارض زناشویی و رضایت زناشویی، فصلنامه روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی، ۳۱(۹)، ۱۴۶-۱۳۱. <https://sanad.iau.ir/fa/Article/1161188>
- محبی، ف.، و کربلایی محمد میگوئی، ا. (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر خودتنظیمی زناشویی و رفتار دلبستگی در روابط زناشویی در زنان دارای تعارضات زناشویی. مجله راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، ۲(۲)، ۲۴-۱. <https://www.ijpk.ir/showpaper/82543837264b86b888e8ea>
- هراتیان، ع.، جان بزرگی، م.، آگاه هریس، م.، موتابی، ف.، صفورا ئی پاریزی، م. م. (۱۳۹۹). رابطه روان‌بنه‌های ناسازگار اولیه و باورهای غیرمنطقی با تعارض زناشویی، نقش تعدیل‌کننده دین‌داری. فصلنامه فرهنگی-تربیتی زنان و خانواده، ۱۵(۵۱)، ۱۱۵-۹۱. https://cwfs.ihu.ac.ir/article_205403_0.html

Reference

- Afifi, T., Granger, D., Ersig, A., Tsalikian, E., Shahnazi, A., Davis, S., & Scranton, A. (2019). Testing the theory of resilience and relational load (TRRL) in families with type I diabetes. *Health Communication, 34*(10), 1107-1119. <https://doi.org/10.1080/10410236.2018.1461585>
- Armanpanah, A., Sajjadian, I., Nadi, & M. A. (2020). The mediating role of marital conflicts in the relationship between communication beliefs, emotional disorders, marital relationships, and marital satisfaction of women with addicted spouses. *Scientific Quarterly Research on Addiction; 14*(55), 9-28. <http://dx.doi.org/10.29252/etiadjpajohi.14.55.9> (In Persian)
- Bartlett, M. S., Kotrlik, J. W., & Higgins, C. C. (2001). Organizational research: Determining appropriate sample size in survey research. *Information Technology, Learning, and Performance Journal, 19*(1), 43-50. Link
- Bidari, F., Amirfakhraei, A., & Eghbal, Z. (2022). Effectiveness of schema therapy on the irrational beliefs and emotional self-regulation of the women with marital conflict with early maladaptive schemata. *Psychological Achievements, 4*(28), 241-264. <https://doi.org/10.22055/psy.2021.35143.2602> (In Persian)
- Boersma, K., Södermark, M., Hesser, H., Flink, I. K., Gerdle, B., & Linton, S. J. (2019). Efficacy of a transdiagnostic emotion-focused exposure treatment for chronic pain patients with comorbid

- anxiety and depression: A randomized controlled trial. *Pain*, 160(8), 1708-1718.
<https://doi.org/10.1097%2Fj.pain.0000000000001575>
- Busby, D. M., Crane, D. R., Larson, J., & Christensen, C. (1995). A revision of the dyadic adjustment scale for use with distressed and no distressed couples: Construct hierarchy and multidimensional scales. *Journal of Marital and Family Therapy*, 21, 289-308. <http://hdl.lib.byu.edu/1877/7398>
- Cadely, H. S. E., Finnegan, V., Spears, E. C., & Kerpelman, J. L. (2020). Adolescents and sexual risk-taking: The interplay of constraining relationship beliefs, healthy sex attitudes, and romantic attachment insecurity. *Journal of Adolescence*, 84(1), 136-148.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2020.08.010>
- Chelladurai, J. M., Dollahite, D. C., & Marks, L. D. (2020). Text-map analysis: An introduction to the method and an examination of relationship self-regulation and religion. *Couple and Family Psychology: Research and Practice*, 9(1), 45-58. <https://doi.org/10.1037/cfp0000133>
- Chen, S., Chen, T., & Bonanno, G. A. (2018). Expressive flexibility: Enhancement and suppression abilities differentially predict life satisfaction and psychopathology symptoms. *Personality and Individual Differences*, 126, 78-84. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.01.010>
- Contardi, A., Imperatori, C., Penzo, I., Del Gatto, C., & Farina, B. (2016). The association among difficulties in emotion regulation, hostility, and empathy in a sample of young Italian adults. *Frontiers in Psychology*, 7, 1068. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.01068>
- Cribbet, M. R., Smith, T. W., Uchino, B. N., Baucom, B. R., & Nealey-Moore, J. B. (2020). Autonomic influences on heart rate during marital conflict: Associations with high frequency heart rate variability and cardiac pre-ejection period. *Biological Psychology*, 151, 107847. <https://doi.org/10.1016/j.biopsycho.2020.107847>
- Cristofani, C., Sesso, G., Cristofani, P., Fantozzi, P., ..., & Milone, A. (2020). The role of executive functions in the development of empathy and its association with externalizing behaviors in children with neurodevelopmental disorders and other psychiatric comorbidities. *Brain Sciences*, 10(8), 489. <https://doi.org/10.3390/brainsci10080489>
- Cuff, B. M., Brown, S. J., Taylor, L., & Howat, D. J. (2016). Empathy: A review of the concept. *Emotion Review*, 8(2), 144-153. <https://doi.org/10.1177/1754073914558466>
- Epstein, N., & Eidelson, R. J. (1981), Unrealistic beliefs of clinical couples. Their relationship to expectations, goals and satisfaction. *The American Journal of Family Therapy*, 9(4). 13-22. <https://doi.org/10.1080/01926188108250420>
- Farhangi, A. (2022). Early maladaptive schemas and irrational relationship beliefs: The mediating role of efficient conflict resolution styles. *Women Studies*, 12(35), 131-149. <https://doi.org/10.30465/ws.2021.29257.2903> (In Persian)
- Ghafourian Mohebi, F., & Karbalai Mieguny, A. (2020). The effectiveness of life skills training on marital self-regulation and attachment behavior in marital relationships among women with marital conflicts; *Journal of New Strategies in Psychology and Educational Sciences*, 1(2), 1-24. <https://www.ijpk.ir/showpaper/82543837264b86b888e8ea> (In Persian)
- Haratian, A. A., Janbozorgi, M., Herris, M. A., Mutabi, F., & Parizi, M. M. S. (2020). The relationship between early maladaptive schemas and irrational beliefs with marital conflict, the moderating role of religiosity. *The Women and Families Cultural-Educational Journal*, 15(51), 91-115. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.26454955.1399.15.51.5.6> (in Persian)
- Imanikia, Z., Zangeneh Motlagh, F., & Bayat, M. (2022). Comparison the effectiveness of acceptance and commitment-based education approach and emotion-based cognitive therapy approach on their cognitive perspective, spouse's cognitive perspective in conflicting couples. *Journal of research in behavioural sciences*, 19(4), 575-589. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.17352029.1400.19.4.2.5> (In Persian)
- Isanejad, O., Alipour, E., & Kalhori, S. (2018). Assessment of marital self-regulation in Iranian population: Studying reliability, validity and factor structure of Persian version of behavioral self-

- regulation for effective relationships scale (BSRERS) in couples. *Journal of Family Counseling & Psychotherapy*, 7(2), 126-14. <https://doi.org/10.22034/fcp.2018.57817> (In Persian)
- Kazemian moghadam, K., Mehrabizadeh Honarmand, M., Kiamanesh, A., & Hoseinian, S. (2018). The causal relationship of differentiation, meaningful life, and forgiveness with marital disaffection by mediating role of marital conflict and marital satisfaction. *Journal of Psychological Models and Methods*, 9(31), 131-146. <https://sanad.iau.ir/en/Article/1161188> (In Persian)
- Khojasteh Mehr, R., Roshan Ravan, N., & Abbaspour, Z. (2016). Evaluation of psychometric properties of the Self dyadic perspective-taking (SDPT) and other dyadic perspective-taking (odpt) scales. *Journal of Family Psychology*, 3(1), 81-92. https://www.ijfpjournal.ir/article_245513.html (In Persian)
- Kline, P. (2013). *Handbook of psychological testing* (2nd Edition). New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315812274>
- Long, E. C. (1990). Measuring dyadic perspective-taking: two scales for assessing perspective-taking in marriage and similar dyads. *Educational and Psychological Measurement*, 50(1), 91-103. <https://doi.org/10.1177/0013164490501008>
- Makhanova, A., McNulty, J. K., Eckel, L. A., Nikonova, J., & Maner, J. K. (2018). Sex differences in testosterone reactivity during marital conflict. *Hormones and Behavior*, 105, 22-27. <https://doi.org/10.1016/j.yhbeh.2018.07.007>
- Neumann, A. P., Wagner, A., & Remor, E. (2018). Couple relationship education program "Living as Partners": Evaluation of effects on marital quality and conflict. *Psicologia: Reflexão e Crítica*, 31, 26. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1186/s41155-018-0106-z>
- Olson, D. H., Fournier, D. G. & Druckman, J. M. (1987). Counselor's manual for PREPARE/ENRICH. (revised edition). Minneapolis, MN, PREPARE/ENRICH, Inc.
- Pahlavan Sharif, S., & Mahdavian, V. (2015). *Structural equation modeling with AMOS*. Tehran: Nashr-e Bishah. (In Persian)
- Papp, L. M. (2017). Topics of marital conflict in the everyday lives of empty nest couples and their implications for conflict resolution. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 17(1), 7-24. <https://doi.org/10.1080/15332691.2017.1302377>
- Rackham, E., & Larson, J. (2020). Relationship self-regulation: An integrative review of the literature. *Couple and Family Psychology: Research and Practice*, 9(4), 219-238. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/cfp0000153>
- Sanae Zaker, B., Alaghband, S., Falahati, S. & Hooman, A. (2019), *Family and marriage measurement scales* (4nd Edition), Tehran Besat. (In Persian)
- Skowron, E. A., & Friedlander, M. L. (2009). "The differentiation of self inventory: Development and initial validation": Errata. *Journal of Counseling Psychology*, 56(4), 597-598. <https://doi.org/10.1037/a0016709>
- Shahrestany, M., Doustkam, M., Rahbardar, H., Mashhadi, A. (2012). Predicting marital satisfaction over the relational belief and marital intimacy variables in normal and divorced women in Mashhad. *Woman Cultural Psychology*, 14(4), 19-42. <https://sanad.iau.ir/en/Journal/jwc/Article/523855?jid=523855> (In Persian)
- Sherie, T., Rasouli, A., & Hojjatkah, S. M. (2019). The role of communication beliefs and personality traits in predicting sexual satisfaction of married woman nurses in Kermanshah city. *Rooyesh*, 8(8), 63-72. <http://frooyesh.ir/article-1-1154-en.html> (In Persian)
- Sigelman, C. K., & Rider, E. A. (2018). *Life-span human development* (9th Edition). Cengage Learning.
- Taylor, L. K., O'Driscoll, D., Dautel, J. B., & McKeown, S. (2020). Empathy to action: Child and adolescent out-group attitudes and prosocial behaviors in a setting of intergroup conflict. *Social Development*, 29(2), 461-477. <https://doi.org/10.1111/sode.12421>

- Van der Stouwe, T., Asscher, J. J., Hoeve, M., van der Laan, P. H., & Stams, G. J. M. (2018). The influence of treatment motivation on outcomes of social skills training for juvenile delinquents. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 62(1), 108-128. <https://doi.org/10.1177/0306624X16648130>.
- Wilson, K. L., Charker, J., Lizzio, A., Halford, K., & Kimlin, S. (2005). Assessing how much couples work at their relationship: the behavioral self-regulation for effective relationships scale. *Journal of Family Psychology*, 19(3), 385-393. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.19.3.385>
- Yang, X., Zhu, L., Chen, Q., Song, P., & Wang, Z. (2016). Parent marital conflict and internet addiction among Chinese college students: The mediating role of father-child, mother-child, and peer attachment. *Computers in Human Behavior*, 59, 221-229. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.01.041>
- Zhou, N., & Buehler, C. (2019). Marital hostility and early adolescents' adjustment: The role of cooperative marital conflict. *The Journal of Early Adolescence*, 39(1), 5-27. <https://doi.org/10.1177/0272431617725193>